

İSTANBUL'DA YAŞAM MALİYETİ ARAŞTIRMASI

Aralık 2021 - Ocak / Şubat 2022

Neden Yaşam Maliyeti Araştırması?

Belirli bir yaşam standardını sürdürülebilenin maliyeti olarak tanımlanabilecek yaşam maliyeti, tüketim tercihlerine, harcama eğilimlerine, sosyoekonomik koşullara göre farklılıklar göstermektedir. Kentsel nüfusun giderek arttığı günümüzde kent sakinlerinin yaşam maliyetlerinin ortaya konulması, periyodik olarak izlenmesi karar alıcılar açısından önem arz etmekte ve kentin dinamiklerini görünür kılmaktadır. Üç aylık periyotlarla yayımladığımız "**İstanbul'da Yaşam Maliyeti Araştırması**" ile İstanbul'da ortalama bir hanenin yaşam maliyetindeki değişiklikler ortaya konularak yaşam maliyetini etkileyen harcama grupları ve incelenen maddeler paylaşılmaktadır.

Genel Metodoloji

İstanbul Planlama Ajansı İstatistik Ofisi tarafından yürütülen "**İstanbul'da Yaşam Maliyeti Araştırması**" kapsamında 2020 yılında İstanbul'daki haneleri temsil etmek üzere seçilen **1.600 hanenin temel harcamaları** ve bu harcamaları oluşturan maddelere ilişkin veriler toplanmıştır. Bu süreçte seçilen hanelerin harcamaları günlük bazda detaylı olarak derlenmiştir. Böylelikle 10 ana başlıkta toplam **321 maddeden** oluşan sepet için **fiyat, miktar ve tür** verilerinden hareketle; harcama gruplarının ağırlıkları saptanmıştır. Ayrıca piyasa araştırmasına referans oluşturması açısından harcama yapılan yer (mağaza, market, pazar vb.) bilgileri de derlenmiştir. İncelenen 321 maddenin hane tüketiminde **%80,9'**una karşılık gelen **176 ürünün 1 yıllık fiyat değişimi 3.000 farklı noktada** takip edilmiştir.

Yaşam Maliyeti Aylık Değişim Oranı

Şubat ayında İstanbul'da yaşam maliyeti artış oranı **%5,86** olarak gerçekleşti.

YIL	AY	AYLIK DEĞİŞİM ORANI
2021	Aralık	%11,56
2022	Ocak	%11,76
2022	Şubat	%5,86

Tablo 1: İstanbul'da yaşam maliyeti değişim oranı üç aylık karşılaştırılması

İstanbul'da Yaşam Maliyetinin Yıllık Değişim Oranı

Şubat ayı değişim oranlarına göre İstanbul'da yaşam maliyetinin yıllık (son 12 ay) artış oranı **%66,23** olarak gerçekleşti.

YIL	AY	YILLIK DEĞİŞİM ORANI
2021	Aralık	%54,76
2022	Ocak	%62,56
2022	Şubat	%66,23

Tablo 2: İstanbul'da yaşam maliyeti değişim oranı yıllık karşılaştırılması

İstanbul'da Ortalama Yaşam Maliyeti (TL)

Şubat ayında İstanbul'da dört kişilik bir ailenin ortalama yaşam maliyeti **15.360 TL** olarak ölçüldü. İstanbul'da ortalama yaşam maliyeti, **geçtiğimiz aya göre 850 TL arttı**. Geçtiğimiz yılın şubat ayı ile karşılaştırıldığında ise bu maliyet ortalama **6.120 TL artış gösterdi**.

	2020	2021		2021	2022
Kasım	7.749 TL	11.638 TL	Ocak	8.926 TL	14.510 TL
Aralık	8.390 TL	12.984 TL	Şubat	9.240 TL	15.360 TL

Tablo 3: İstanbul'da ortalama yaşam maliyetinin değişimi

Ortalama Yaşam Maliyeti Tutarının Metodolojisi

Çalışma kapsamında, yaşam maliyetinin belirlenmesi doğrultusunda COICOP'ta (Classification of Individual Consumption by Purpose) bulunan 10 ana başlıkta (gıda, giyim, konut giderleri, temizlik malzemeleri, ulaşım, haberleşme, teknolojik cihazlar, eğitim, hizmet ve çeşitli mallar, sağlık ve kişisel bakım) 321 maddeye ait veriler 1.600 haneden kullanılarak tüketim, miktar ve tür verileri ayrıntılı olarak toplanmıştır. Böylece hanelerin harcama eğilim ve tercihlerinin de dikkate alınması ile İstanbul halkının aylık ortalama yaşam maliyeti tutarı belirlenmiştir. Ayrıca piyasa araştırmasına altlık oluşturması açısından harcama yapılan yer (mağaza, market, pazar vb.) bilgileri de derlenmiştir.

Her hanenin giderleri OECD'nin Eşdeğerlik Ölçeği kullanılarak oluşturulan katsayılar vasıtasıyla eşdeğer ferdi maliyetlere dönüştürülmüştür. Son olarak, 4 kişilik (2 yetişkin, 2 çocuk) bir ailenin yaşam maliyeti eşdeğer ferdi maliyetler üzerinden hesaplanmıştır.

ÜRÜN	ARALIK DEĞİŞİM %	OCAK DEĞİŞİM %	ŞUBAT DEĞİŞİM %	GRAFİKLER
Domates	%16	%31	%22	
Ağız ve Diş Bakımı Ürünleri	%5	%-10	%11	
Bulaşık İçin Temizlik ve Bakım Ürünleri	%36	%9	%9	
Nohut	%23	%7	%4	
Patates	%37	%7	%3	
Bebek Bezi	%53	%9	%3	
Et - Kıyma	%23	%3	%1	

Tablo 4: Seçilen ürünlerin aylık bazda değişim oranları (Aralık - Ocak - Şubat)